

σας ἐξέφρασε πρὸς τιμὴν μου. Μόνον δὲ ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ εἶπω ὅτι ποτὲ ἡ ἐργὴ καὶ ἡ παραπορὰ δὲν θὰ μὲ παρέσυρον εἰς τοιαύτην ἀταξίαν, ἐάν ἐστοχαζόμεν ὅτι μάρτυς αὐτῆς ἦταν ἡ Κόμησσα Μαργαρίτα. — Ἐπιθυμῶ νὰ τὸ πιστεύσω, Κύριε. — Ἡ δὲ μέλλουσα διαγωγὴ μου, προσέθηκεν ὁ Χενιέρος, θὰ ἦναι τοιαύτη ὅποια ὑμεῖς θελήσετε νὰ ἦναι.

— Κύριε Χενιέρε, εἶπεν ἡ Κόμησσα μειδιάσα, νομίζω ὅτι χρεωστεῖτε ὑμεῖς αὐτὸς νὰ σκεφθῇτε περὶ τῆς διαγωγῆς σας· ἐκτὸς τοῦ περιβόλου τοῦτου εἴθετε καθόλου ἀνεξάρτητος ἀπὸ τὴν θέλησίν μου. — Κυρία εἴχετε τὴν καλωσύνην ν' ἀνομιχθῇτε εἰς τὴν τύχην μου, οὐχὶ ὡς γυνή, ἀλλ' ὡς πνεῦμα κηδόμενον ἀνθρώπου· ζητῶν δὲ ἤδη συμβουλὴν περὶ τῆς διαγωγῆς μου δὲν ἀποτείνεμαι πρὸς τὴν γυναῖκα ἀλλὰ πρὸς τὸν ἄγγελον. — Καλὰ λοιπὸν, Κύριε Χενιέρε, ἡ Κόμησσα Μαργαρίτα ἥτις κήδεται πάντοτε τοῦ ποιητοῦ, σὰς παρακαλεῖ τελευταίαν φορὰν. — Τελευταίαν φορὰν! εἶπεν ὁ Χενιέρος διὰ φανῆς ἀσθενούς. — Μάλιστα, τελευταίαν φορὰν, νὰ φυλαχθῇτε μόνος σας, νὰ μὴ δώσητε καμμίαν πρόφασιν ἐκδικήσεως εἰς τοὺς πολιτικούς ἐχθρούς σας, καὶ νὰ περιμείνητε ἡμέρας μάλλον εὐτυχεῖς εἰς τὴν ἐρημίαν, καὶ εἰς τὴν μελέτην. Χρεωστεῖτε νὰ ἀναπτύξετε τὴν εὐφυΐαν σας· χρεωστεῖτε λογαριασμὸν εἰς τὸν Θεὸν περὶ τοῦ θαυμασίου πλεονεκτήματος τὸ ὅποιον σὰς ἔδωκεν, ἀποποιούμενος αὐτὸ εἰς ἄλλον. Ἐργασθῆτε, σκεφθῆτε νὰ γράψετε. ἔχετε κόσμον ὀλόκληρον νὰ ἀνακαλύψετε ἐντὸς τοῦ μετώπου σας. Βαδίσατε εἰς τὸ ἔργον σας, καὶ λησμονήσατε τὸ παρελθὸν τῶν ἄλλων, διὰ νὰ σκεφθῇτε περὶ τοῦ ἰδικοῦ σας μέλλοντος. — Οἱ ἀποχαιρετισμοί σας εἶναι αὐτοὶ Κυρία; εἶπεν ὁ Χενιέρος ὑποκλινόμενος. — Μ' εἶναι ἀδύνατον, Κύριε Χενιέρε, νὰ σὰς ἀποτεινῶ φρονιμωτέρους, καὶ μάλλον συνάδοντας μὲ τὴν φροντίδα τὴν ὅποιαν ἐδειξα πάντοτε ὑπὲρ τῆς εὐφυΐας. Ἐννοεῖτε πολὺ καλὰ τώρα ὅτι ἀπὸ τῆς σήμερον, νέα χρέη ἀρχίζουν δι' ἐμέ· ὅ' ἀποσυρθῶ ἐπίσης εἰς ἐρημον τόπον, ὑπάγω νὰ εὕρω καταφύγιον, διότι καὶ τοῦτο ἀκόμη τὸ καταφύγιον δὲν εἶναι ἄσυλον. Ὑγιαίνετε, Κύριε Χενιέρε, ὑγιαίνετε.

Ὁ λόγος τῆς Μαργαρίτας, λίαν θετικὸς μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐξησθένει, καὶ προήγγειλε συγκίνησιν ἐσωτερικὴν ἥτις ἐδύνατο νὰ προδοθῇ ἐάν ἡ σκηνὴ διήρκει μακρότερον.

Ὁ δὲ Κόμης Πρεσβύτης ἴστατο τέως μεμαρυσμένος ἐπὶ τινὰ βήματα, ἐν ἀβροφροσύνῃ ἐπιδεικνύων προσηπονημένην κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς σκηνῆς, ἐχώρησε πρὸς τὸν ποιητὴν καὶ τῷ ἔτεινε τὴν χεῖρα.

Καὶ ὁ Ἀνδρέας ἐνέδωκεν ὡς αὐτόματον εἰς τὰς ἀπαντήσεις τῆς φοβερᾶς ἐκείνης στιγμῆς· ἐσφίγγε τὰς χεῖρας τοῦ Κόμης καὶ τῆς Μαργαρίτας, καὶ καταπνίγων ἐν τῇ καρδίᾳ κραυγὴν τινὰ

ἀπελπισίας, ἐξῆλθε τῆς ἐπαύλεως Βιροφλαὶ μὴ εἰς ὡς ποῦ εἰ πόδες αὐτοῦ πὸν ὠδήγουν.

Μονόλογος δὲ νοερός ἀνεπίσπετο ἐν ἐσωτῇ ὥσει ἀγνοοῦντι, καὶ τὸν συνάδεδενεν εἰς τὴν διὰ μέσου τοῦ δάσους πορείαν του.

— Ναί, ἔλεγεν· ἰδοὺ αἱ γυναῖκες· σὲ ἐλκύουσι πρὸς ἑαυτάς, αἱ σειρήνες αὗται, μὲ τὰ μελίβρυτα χεῖλη των καὶ τὰς ἐξ ἀλαβάστρου χεῖρας των· καταβαίνεις ἀπὸ τοῦ πλοίου εἰς τὴν ὄχθην, πρέχεις εἰς αὐτάς· καὶ τὰ μελίχια ταῦτα πλάσματα σε φονεύουσιν ἀνιεύως! . . . Καὶ τώρα, τί πρέπει νὰ πράξω; καὶ αὐτὴ προαῖτις ἡ ἐκδίκησις μου εἶναι ἀπηγορευμένη . . . νὰ ἐκδικηθῶ; . . . καὶ εἰς τί . . . κατὰ τίνας; ἐγὼ ἤμην εὐχθὴς· ἐξέλαβον τὴν ἀγνὴν κλίσιν τῆς γυναικὸς ὡς παράνομον ἔρωτα. Ἀπατώμεθα πάντοτε τοιοῦτοτρόπως· ἡ ὑπερφάνεια μὰς ἀποπλανᾷ· καὶ ὅταν ἡ φιλαυτία μὰς βυθίσῃ εἰς τὴν ἄβυσσον, παρατηροῦμεν μῆτοι χεῖρας ἀραγὸς τείνεται πρὸς ἡμᾶς . . . βλέπω τὸ βάθος τῆς ἀβύσσου, ἀλλὰ δὲν βλέπω τὴν χεῖρα . . . ἡ ἀπελπισία μὲ σύρει ὡς ἡγκιστρον σιδηρὸν, ἐρυθρὸν ἐκ τοῦ πυρός! . . . ὁ ἄθρ' ἐκλείπει ἀπὸ τοῦ στήθους μου! Ζωὴ πλέον ἐν ἐμοὶ δὲν ὑπάρχει· ζωὴ, ἦτον ὁ ἔρως μου!

Ὁ Ἀνδρέας ἔπεσε παρὰ τι δένδρον, ἐν ἀσθενείᾳ ἐμπερεῖ πρὸς ἀγωνίαν· ἀλλ' οἱ ἄνδρες οὐκ ὑποστηρίζει τὸ ἡλεκτρικὸν τῶν παθῶν πῦρ, δὲν καταστρέφονται διὰ τυχαίων συνήθων· ἐξανίστανται διὰ νὰ ὑποφέρωσι καὶ ὑποφέρουν διὰ νὰ ζήσωσιν· αὐτὴ ἡ ἀλλόκοτος εἰμαρμένη των· διὰ νὰ καταβληθῶσι ἀπαιτεῖται ὁ μόλυβδος τῆς μάχης, ἡ τοῦ δημίου ὁ πέλεκυς . . . Εὐτυχὴς ὁ Χενιέρος ἐάν ἐδύνατο ν' ἀπεθάνῃ εἰς ἀπελπισίαν ἐρωτικὴν.

(ἀκολουθεῖ.)

Η ΜΙΚΡΑ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑ.

Α'.

Ἦτα.

Τῇ 10 τοῦ Δεκεμβρίου τοῦ σωτηρίου ἔτους 1542 στρατὸς ἐξακισχιλίων ἀνδρῶν ἐφθασεν εἰς τὰ σύνορα τῆς Σκωτίας, καὶ τῆς ἡμέρας ἤδη ἐκλιπούσης, ἀντὶ νὰ στρατοπεδευθῇ, προπτοιάζετο εἰς μάχην. Καὶ οἱ μὲν ἱππεῖς ἔσυρον τὰ ξίφη, οἱ δὲ πεζοὶ ἀνῆψαν τοὺς δαυλοὺς τῶν τουφεκίων, ἐνθ' ὅσοι σιδηρὰ πυροβόλα προστείνοντο εἰς τὸ μέτωπον τῆς φάλαγγος, φέροντα γομώσεις τριῶν λιτρῶν, δυσχερστίαν μάλλον ἢ φόβον προξενούντα. Ταῦτα δὲ ἐλέγοντο πεδινά. Καὶ ἡ μάχημος αὕτη προπαρασκευῇ ἦτο οὐ μόνον καθ' ἑαυτὴν παράδοξος, ἀλλὰ καὶ διότι οὐδεὶς μὲν ἐχθρὸς ἐφαίνετο παρατεταγμένος πέραν τῆς ὄχθης Σολβαῆ, ὁ δὲ προκείμενος στρατὸς συνετάσσετο μόνον ἵνα ἐπιπέσῃ κατὰ

μικροῦ τινος ἀλλὰ πυκνοτάτου δάσους, ὅπου ὅμως δὲν ἐφαίνετο ψυχὴ νὰ τὸ προστατεύσῃ. Ἀλλ' ἀφοῦ τὰ ξίφη ἐγυμνώθησαν, καὶ ἐκάπνισαν οἱ δαυλοὶ, καὶ τὸ πυροβολικὸν προεστάχθη, ἱππεὺς τις προέβη τῶν τάξεων, φέρων μεγαλοπρεπῆ πανοπλίαν. Ἐπευφημήσεις τὸν ὑπεδέχθησαν πανταχόθεν, καὶ αὐτὸς ἠναγκάσθη νὰ κλίνη τὴν κεφαλὴν πρὸς τὴν χαίτην τοῦ ἵππου του, χαιρετῶν καὶ εὐχαριστῶν εἰς τὰ τεκμήρια τῆς ἀγάπης καὶ τὰς κραυγὰς. Ζήτω ὁ Λόρδος Μάξβελ !

Ἦτον ὁ ἀρχιστράτηγος.

Ἀλλ' ἀμέσως καὶ δεύτερος ἱππεὺς ἦλθε παρὰ τὸν Μάξβελ, καὶ ἐνῶ ἔφερε στέμμα βασιλικὸν εἰς τὴν περικεφαλαίαν, οὐ μόνον ἦτο ἐπιδεὴς τῆς ἱππευτικῆς τοῦ λόρδου Μάξβελ ἐπιδεξιότητος, ἀλλὰ μόλις ἠδύνατο νὰ σταθῇ εἰς τὸν ἵππον, καὶ τοι πρῶτον φαινόμενον καὶ μαλακόν. Καὶ ὅμως εἶχε τὸ σχῆμα μέγαν καὶ τὸ πρόσωπον μελαγχολικὸν ἄμα καὶ υπερήφανον, ἀλλ' εἰς τὴν ὄψιν του τὴν ὥρᾴαν, εἰς τοὺς χαρακτῆρας τοὺς ἡλλοιωμένους, ἐπεφαίνοντο τεκμήρια νόσου. Ὅτε δὲ ἔσυρε τὸ ξίφος, ἵνα χαιρετήσῃ τὰ χαιρετήματα τοῦ στρατοῦ, παρ' ὀλίγον νὰ τοῦ φύγῃ τὸ ξίφος ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ ἐπιπτεν ἦδη καὶ αὐτὸς, ἐν ὃ λόρδος Μάξβελ δὲν ἔσπευδεν εἰς βοήθειάν του. Ἡ χίρις αὐτῆς, καίτοι ἔγκαιρος, δὲν εὐχαρίστησε τὸν ἀσθενοῦντα ἱππέα.

— Ἐὰν ἡ χεὶρ δὲν ἔχει δύναμεις, ἡ θέλησις εἶναι δυνατὴ, μιλῶρδε ! εἶπεν ἀποτόμως εἰς τὸν ἀρχιστράτηγον. Ἄκουσον λοιπὸν καλῶς· τί θὰ σοὶ εἰπῶ· μὴ ἐγγίσης πλέον οὔτε τὸ ξίφος μου, οὔτε τὰς προσταγὰς μου. Διὰ τὴν ἐναντίον τῶν ῥητῶν ὁδηγίῶν μου, τὸ ἱππικὸν ἔχει τὴν ἀριστερὰν πτέρυγα καὶ προτάσσεται, ἀντὶ νὰ ἐτοιμασθῇ εἰς ἐπικουρίαν τῶν πεζῶν, ὅταν ἦναι ἀνάγκη ;

— Βασιλεῦ ! ἀπεκρίθη ὁ λόρδος· τὸ ἱππικὸν σύγκειται ὅλον ἀπὸ εὐγενεῖς καὶ δικαιοῦνται νὰ ἐρχίσωσιν αὐτοὶ τὴν μάχην. Δὲν συγκατανεύουν ποτὲ νὰ δώσωσι τὰ πρωτεῖα εἰς τοὺς ποταπατέρους.

— Καὶ πρὸς ἐ'χαρίστησιν τῆς εὐγενείας τῶν, ὑπέλαθεν Ἰάκωβος ὁ Ε' δὲν ἐδίδασκες, μιλῶρδε, νὰ παρακούσης ἐμὲ, τὸν βασιλέα σου, οἱ αὐλικοὶ πιστεύουσιν ὅτι ἦδη ἀπονήσκω, καὶ προτιμῶσι τοῦ πλήθους μᾶλλον τὴν εὐνοίαν ἢ τὴν εἰς ἐμὲ ὀφειλομένην ὑποταγὴν ; Πῶς ἤθελες τιμωρῆσαι ἕνα τῶν ἀξιοματικῶν σου ἂν ἐτόλμα νὰ σὲ παρακούσῃ ἵνα θωπεύσῃ τοὺς στρατιώτας σου ; Δὲν θὰ ἤγειρες τοὺς ὤμους μειδιδῶν, δὲν θὰ ἐδίδες τὸν λόγον εἰς ἄλλον τινὰ εὐπειθέστερον καὶ ἀξιώτερον ; ἡμίλει !

Ἀλλ' ὁ λόρδος Μάξβελ, ἀντὶ ἀπκνότητος, σηρίξας τὴν ἀκωκὴν τοῦ ξίφους εἰς πέτρην, ἔθραυσε τὴν λεπίδα, καὶ στρέψας τὸν χαλινὸν ἐπορεύθη εἰς τοὺς ἱππεῖς, οἵτινες τὸν ὑπεδέχθησαν διὰ τεκμηρίων εὐνοικῶν πρὸς αὐτὸν, δυσχερῶν πρὸς τὸν βασιλέα. Ὁ δὲ ἡγεμὼν ἐγένετο ἔτι ὠχρότερος καὶ ἡσθάνθη τὸ αἷμά του συρρεῖν εἰς τὸ στῆθος καὶ εἰς τὰ χεῖλη, ἀλλὰ δαμάζων τὴν ἀγανάκτησιν

τῆς ψυχῆς του, ἔμεινεν ἀπαθὴς τὴν ὄψιν καὶ ἐκάλεσεν ἕνα τῶν ἱππέων ἐκεῖ πλησίον ἱστάμενον.

— Λόρδε Ὀλιβιέρε ! ἀφοῦ εἶναι συρμὸς, νὰ συντρέβωσι τὸ ξίφος τῶν οἱ ἀρχιστράτηγοι, ἀφίνοντες καὶ τὸν βασιλέα καὶ τὸ πεδῖον τῆς μάχης, ἔχεις σὺ καρδίαν νὰ ἀναπληρώσης τοὺς φεύγοντας, ὀδηγῶν τοὺς ἀνδρείους· τούτους εἰς τὴν νίκην ;

Ὁ δὲ Ὀλιβιέρους ἐπλησίασεν εἰς τὸν βασιλέα Ἰάκωβον, φέρων τὸ ξίφος ὑψωμένον καὶ ἀναβιδασμένον τὸ προσκόπιον.

Ὁ βασιλεὺς λαβὼν τὴν χεῖρα αὐτοῦ ἐκραύγασε.

— Ἴδου ὁ ἀρχιστράτηγός σας ! αἱ σάλπιγγες τῶρα ἄς σημάνωσι τὴν ἐπιβολὴν !

Ταῦτα δὲ λέγων, καὶ ἡχοῦντων τῶν στρατιωτικῶν ὀργάνων, καὶ κεντήτας τὸν ἵππον μετ' ἐπιδεξιότητος ὑπὲρ τὴν ἀδυναμίαν αὐτοῦ φαινόμενης, ἐκάλπαζε πρὸς τὸ δάσος καὶ μετὰ ἑκατὸν βήματα ἐστάθη καὶ ἐγύρισε νὰ ἰδῇ . . . Πεντακόσιοι μόλις, ἢ ἐξακόσιοι ἠκολούθουν αὐτὸν, μὴ κινηθέντων ἢ διασκορπισθέντων τῶν ἄλλων. Καὶ ὁ μὲν βασιλεὺς ἐστρέφετο ἤδη πρὸς τοὺς στασιάζοντας, αἴφνης δὲ ἀπὸ τοῦ δάσους ὁρμηθέν σῶμά τι ἀγγλικὸν προσέβαλε τὸν ἡγεμόνα καὶ τοὺς ἀκολουθήσαντας αὐτὸν, τοὺς διεσκόρπισε καὶ ἐκυνήγησεν εἰτα τοὺς ἄλλους Σκώτους οἵτινες ἡ ἐτράπησαν εἰς φυγὴν, ἢ προσβληθέντες ἀπροσδοκῆτως, ἀπέθηκαν τὰ ὅπλα κατὰ γῆς. Μετὰ δεκαπέντε μόλις λεπτά οἱ ἑκατὸν Ἀγγλοὶ κατετρόπωσαν ἐξ χιλιάδας πολεμιστῶν, ἐξ ὧν ἔμειναν τριακόσιοι μόνον περιφρουρήσαντες τὸν βασιλέα κατὰ τὴν ὑποχώρησιν, καὶ ἀγνοοῦντες ἂν ἔσωζον αὐτὸν ἢ τὸ πτώμά του, διότι Ἰάκωβος ὁ Ε' ἰδὼν τὴν δειλίαν καὶ τὴν ἥτταν τῶν στρατιωτῶν του ἔπεσε λυτοψυχῶν ἀπὸ τὸν ἵππον, νεκρὸς μᾶλλον ἢ ζῶν. Σχηματίσαντες ὅμως φορεῖον διὰ τῶν λογχῶν, ἠδυνήθησαν οὕτω νὰ τὸν σώσωσι μέχρι τοῦ ποταμοῦ ὅπου ἠναγκάσθησαν νὰ τὸν ἀποθέσωσιν εἰς λέμβον συνωδευμένον ἀπὸ ἕνα ἱατρὸν καὶ ἀπὸ τὸν γελωτοποιῶν του.

Ὁ γελωτοποιὸς, Νικόλ Κλάγγωρ καλούμενος, ἦτο νάνος πολὺ ἀπεχθὴς τὴν ὄψιν, ἔχων μόλις τριῶν καὶ ἡμίσεως ποδῶν ἀνάστημι, τὴν δὲ κεφαλὴν μεγάλην ἐγειρομένην ἀπὸ τὸ κύρτωμα τῶν ὤμων του. Καὶ ὅμως, χάριν τοῦ ἀσθενοῦς τύτου πλάσματος, ἠδυνήθη ὁ βασιλεὺς νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς τὴν ζωὴν, διότι ὁ ἱατρὸς μετὰ πολλὰ καὶ ἀνωφελῆ μέσα, παρητήθη τὴν θεραπείαν καὶ ἔρριψεν ὥς ἐπὶ νεκροῦ τὸν μανδύαν ἐπὶ τοῦ Ἰακώβου. Ἀλλ' ὁ Νικόλ καίτοι θρηνῶν καὶ δακρύων τὸν θάνατον τοῦ κυρίου αὐτοῦ, δὲν ἔπαυσεν ὅμως προσπαθῶν νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ εἰς τὴν αἰσθησίν τῆς ζωῆς. Τόσον ὕδωρ ἔχυσεν εἰς τὸ πρόσωπόν του, τόσον πολὺ καὶ ἐπιμόνως τοῦ ἔτριψε τοὺς πόδας, ὥστε ὁ ἡγεμὼν ἔχυσε βαθύτατον στεναγὸν καὶ ἤνοιξε σχεδὸν τοὺς ὀφθαλμούς. Ὁ δὲ ἱατρὸς, κατάπληκτος διὰ τὴν ἀπροσδόκητον ταύτην ἀνάστασιν, ἦλθεν ἐπ' αὐτοῦ Νικόλ, καὶ διὰ τῶν προσπαθειῶν

ἀμφοτέρων ὁ βασιλεὺς ἠδυνήθη νὰ ἀναζήσῃ, τὸν τὸν ἔφερον δὲ εἰς Λίλιγγτοφ, πόλιν μικρὰν ἐπὶ τὰς λεύκας τοῦ Ἐδιμβούργου ἀπέχουσιν.

Καὶ ὁ μονάρχης, ὑπὸ δύο ἀνθρώπων βασταζόμενος, εἰσῆλθεν εἰς τὴν βασιλικὴν κατοικίαν του, καὶ παρ' ὀλίγον νὰ λειποψυχῇ πάλιν δι' ἐντροπὴν καὶ ἀθυμίαν, ἀλλ' ἄφθονα δάκρυα ἔρρευσαν ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς του, καὶ ἐλάφρυνον αὐτὸν ἀπὸ τὸ ἀφόρητον ἄλγος.

— ὦ! ἐπεφώνησε· διατὶ νὰ μὴ μὲ ἀφήσετε εἰς τὸ πεδίον τῆς μάχης. Ἐκεῖ, ὅπου ἡ τιμὴ τῆς Σκωτίας ἐχάθη, ἔπρεπε νὰ ἀποθάνῃ καὶ τῆς Σκωτίας ὁ βασιλεὺς· τί δὲ ἄλλο κατωρθώσατε ἢ τὴν παράτασιν — παράτασιν ἴσως ὀλίγων ὥρων — ζωῆς ἀτυχούς; ἐγγίζει ἡ ὥρα νὰ ζητήσω ἐν τῷ ἐλᾶσι τοῦ ὑψίστου τὰς ψυχικὰς παρηγορίας, αἵτινες δὲν ὑπάρχουσι πλέον δι' ἐμὲ εἰς τὸν κόσμον... Ἀλλὰ ποῦ εἶναι ἡ βασιλίςσα;

— Μεγαλειότατε, ἀπεκρίθη τις τῶν περιεστώτων, ἡ μεγαλειότης της, ἡ βασιλίςσα, ἐγέννησε βρέφος. Τοσοῦτον δὲ ὑπῆρξε βαρὺς καὶ ἐπώδυνος ὁ τοκετός, ὥστε οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ τῇ ἀναγγεῖλῃ τὴν ἐπιστροφὴν τῆς Μεγαλειότητός σου, μήπως ἡ συγκίνησις ἀποβῇ θανατηφόρος.

— Καὶ τὸ τέκνον μου εἶναι ἄρρεν ἢ θῆλυ;

— Θῆλυ, Μεγαλειότατε.

— Λοιπὸν, ὑπέλαβεν ὁ Ἰάκωβος στραφεὶς ἐπὶ τῆς κλίνης του, τὸ βασιλικὸν στέμμα εἰσῆλθε διὰ γυναικὸς εἰς τὴν οἰκογένειάν μου, καὶ διὰ γυναικὸς ἤδη ἐξέρχεται. Ὡ ποῖται συμφοραὶ θὰ βαρύνωσι τὸ δυστυχὲς τοῦτο βασίλειον!... Ἐρρίκος ὁ Η', βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας, θὰ τὸ ἀρπάσῃ διὰ τῆς βίας, ἢ διὰ συνοικεσίου. Φέρετέ μου τὴν κόρην! θέλω νὰ τὴν ἰδῶ καὶ νὰ τὴν φιλήσω πρὶν παραδῶσω εἰς τὸν θεὸν τὴν ψυχὴν μου, πρὶν ἀφήσω διὰ παντός τὸν κόσμον.

Καὶ ἔτρεξαν νὰ φέρωσι τὸ βρέφος ὁ δὲ Νικὸλ, βλέπων ὅτι ὁ βασιλεὺς ἐταράσσεται ἀπὸ συγκινήσεις, ἠθέλησε νὰ τὸν ἀπασχολήσῃ διὰ τῶν ἀστεϊσμῶν του.

— Ἡ Σκωτία, βασιλεῦ καὶ ἡ τρέλα, ἡ κερῶνα καὶ τὰ κουδούνια, ἔχουν τοὺς κληρονόμους των. Ἡ κυρὰ Μαγδαληνὴ, ἡ σύζυγός μου, ἐγέννησε παιδίον ὀλίγας στιγμὰς μετὰ τὴν γέννησιν τῆς μεγαλειότητός σου βασιλίςσης. Παρακαλέσατε λοιπὸν βασιλεῦ, τὴν πενταήμερον κόρην σας νὰ ἀγαπᾷ καὶ νὰ προστατεύῃ τὸν υἱόν μου ὅστις εἶναι τεσσάρων ἡμερῶν καὶ ἡμισείας.

— Νικὸλ, εἶπε τεθλιμμένος ὁ βασιλεὺς, ἐγὼ πρέπει νὰ ζητήσω τὴν προστασίαν τοῦ υἱοῦ σου διὰ τὴν κόρην μου, διότι προβλέπω ὅτι ἡ μοῖρά της θὰ ᾖ ἀξιοθρήνητος. Θυγάτηρ γαλλίδος, ἐν μέσῳ ποταπῶν καὶ ἐπιβούλων καὶ στασιαστῶν εὐρισκομένη, τί μέλλει νὰ πάθῃ; ὦ ναί, Νικὸλ, σὺ καὶ υἱός σου, ὅταν ἠλικιωθῇ, σῆς προστατεύσατε τὸ ταλαίπωρον πλάσμα, διότι τὸ δηλητήριο θὰ τὸ ἀπειλῇ καὶ εἰς τὰ σπάργανα, διότι πέπτωται — ὁ Θεὸς μοὶ ἀποκαλύπτει τὸν κίνδυνον

Εὐτέρπ. Τόμ. Ζ'. φυλ. 46.

εἰς τὴν φοβεράν ταύτην ὥραν — νὰ ποτισθῇ τὰς ἀλγεινότερας τῆς ζωῆς του πικρίας! Ἔσο λοιπὸν ἄγρυπνος ὡς τὸ πτηνὸν τὸ παραφυλάττον τὴν φωλεάν του, ἔσο πιστὸς ὅσον ὁ σκύλος ὅστις δὲν μακρύνεται ἀπὸ τὸν κύριόν του. Εἰς ποῖον ἄλλον, πλὴν σοῦ, Νικὸλ, νὰ ἐμπιστευθῶ; Ὅλοι εἶναι προσδότηται μου! εἰς τίνα χεῖρα κραταιότεραν τῆς χειρός σου νὰ ἀφιερῶ τὴν κόρην μου; Πεντακόσιοι Ἀγγλοὶ ἔτρεψαν εἰς φυγὴν ἐξάκις χιλίους Σκώτους! Νικὸλ, πλάσμα παράμορφον καὶ δυστυχὲς, ἀνδρώσου νὰ προστατεύσῃς τὴν κόρην τοῦ θνήσκοντος κυρίου σου! Ὁ Νικὸλ ὁ γελωτοποιὸς ἄς ᾖ, μετὰ τὸν Θεόν, ὁ πιστότερος προστάτης τῆς θυγατρὸς τοῦ βασιλέως τῆς Σκωτίας.

Καθὼς δὲ ἐπέρανε τὸν λόγον του, ἔφερον αὐτὸν τὴν μικρὰν Μαρίαν. Ἐλάβε τὸ ἀτυχὲς βρέφος εἰς τὴν ἀγκάλην του, τὸ ἐφίλησεν εἰς τὸ μέτωπον, παρεκάλεσε δι' αὐτὸ τὸν Θεόν, ἐπικαλούμενος τὴν ἐξ ὕψους ἀντίληψιν, καὶ μετὰ ταῦτα τὴν ἔδωκεν εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ γελωτοποιοῦ.

— Εἰς σὲ τὴν ἀφιερῶ, τῷ εἶπε· ἀγρύπνει καὶ δι' αὐτὴν καὶ διὰ τὴν βασιλίςσαν. Εἶπε τῆς βασιλίςσης, ὅταν ἀναλάβῃ τὴν ὑγίαν της, ὅτι πάντοτε τὴν ἡγάπων ὅσον ἐτίμων τὴν ἀρετὴν της, εἶπε πρὸς τοῦτος...

Ἀλλ' ἐδῶ τὸν κατεσπάραζαν πόνοι ἀλγεινοί.

— Κύριε, κύριε! ἐπεφώνησεν, εἰς σὲ παραδίδω τὴν ψυχὴν μου!

Καὶ ἔπεσεν ἡ κεφαλὴ του εἰς τὸ προσκέφαλον, ὁ δὲ γελωτοποιὸς ἔσπευε κραυγὴν λύπης καὶ ἀπογνώσεως, ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ὑψὼν τὸ βρέφος εἰς τὰς ἀγκάλας του.

— Ὁ βασιλεὺς ἀπέθανεν, ἐκραύγασε. Ζήτω ἡ Μαρία Στουάρτη, βασιλίςσα τῆς Σκωτίας!

Ὀλίγοι ἄνθρωποι ἠκολούθησαν Ἰάκωβον τὸν Ε' εἰς Λίλιγγτοφ, καὶ ὀλίγα στόματα ἐπανέλαβον τοῦ Νικὸλ τὴν ἐπιφώνησιν.

Καὶ ὅμως, ὅσον ἀδύνατοι καὶ ἂν ᾖσαν αἱ ζητωκραυγαὶ αἱ χαιρετῶσαι τὴν νέαν τῆς Σκωτίας βασιλίςσαν, ἔφθασαν εἰς τὴν ἀκοὴν τῆς Μαρίας Λωραίνης, ἥτις ἦτο κλινήρης εἰς ἄλλο τι μέρος τῆς βασιλικῆς κατοικίας, καὶ ἀπεγνωσμένη καὶ θρηνοῦσα ἠθέλησε νὰ ἐγερθῇ καὶ νὰ τρεῖξῃ ὅπου ἔκειτο νεκρὸς ἤδη ὁ βασιλεὺς. Ἀνωφελῶς δὲ αἱ θεραπείαι ἐζήτουν νὰ τὴν ἐμποδίσωσιν, ὅτε ὁ Νικὸλ ἐπεφάνη κρατῶν εἰς τὰς ἀγκάλας του τὴν μικρὰν Μαρίαν.

— Βασίλισσα, τῇ εἶπε, σὰς φέρω τὰς εὐχὰς τοῦ βασιλέως. Οἱ τελευταῖοι λόγοι τοῦ κυρίου μου ἐφάνερον τὴν πρὸς ὑμᾶς ἀγάπην του, καὶ τώρα ἀπὸ τὰ ὕψη τοῦ οὐρανοῦ, εἶναι φύλαξ ἄγρυπνος τῆς συζύγου καὶ τοῦ θυγατρίου του.

Τὸ δὲ ἄλγος καὶ ἡ θλίψις τοῦ Νικὸλ τοσοῦτον ᾗσαν περιπαθῇ καὶ ἐγκάρδια, ὥστε ἐθάρρυνε ὅτι δὲν ἐβλεπε πλέον τὸν πρῶτον γελωτοποιόν.

— Καὶ τί θὰ γίνωμεν, ὦ τί θὰ γίνωμεν ἡμεῖς αἱ ταλαίπωροι, αἱ ἀπροσταύτετοι;

— Ὁ Θεός, βασίλισσα, καὶ τὸ δίκαιόν μας θὰ

μὰς βοηθήσωσι. Ἐγὼ δὲ εἶμαι ἡ πλάσμα ἀδύνατον, ἀλλ' αἰσθάνομαι ἐντός μου νέαν καὶ ἄγνωστον δύναμιν, ἥτις μοι λέγει ὅτι ἡ χεὶρ τοῦ ὑψίστου ἐκτείνεται πρὸς ἡμᾶς. Αὐτὸς ἐνισχύει τὸν ἀδύνατον, αὐτὸς φωτίζει τὸν πτωχὸν τῷ πνεύματι. Ἐὰν λοιπὸν θέλετε νὰ μὲ ἀκούσετε, σπεύσατε διὰ ἐχθήματος εἰς Ἑδιμβούργον, ὁ δρόμος δὲν εἶναι ἐπικίνδυνος, ἐνῷ ἂν μείνητε ἐδῶ κινδυνεύετε καὶ ἡμεῖς καὶ ἡ νέα βασίλισσα, διότι οἱ Ἄγγλοι δὲν θὰ ἀφίξωσιν ἀπρόσβλητον τὸ Λίλιντγοφ, καὶ ἂν τὸ κυριεύσωσι, ἔχουσιν εἰς τὴν ἐξουσίαν καὶ τὸν θρόνον τῆς Σκωτίας. Πιστεύσατε δὲ τὸν πιστὸν δοῦλόν σας ὅτι ὅσοι ἐφάνησαν ἡ διαστάζοντες ὑπερασπισταὶ ἡ προδόται τοῦ βασιλείως, θὰ ἦναι πιστότατοι καὶ εὐπειθεῖς εἰς τὴν βασίλισσαν. Οἱ εὐγενεῖς τῆς Σκωτίας εἶναι στασιασταί, ἀλλ' οὐδέποτε χαμερπεῖς.

— Ἐχεις δίκαιον, Νικὸλ, ὑπέλαβεν ἡ βασίλισσα ἀπομάττουσα τὰ δάκρυά της, ἔχεις δίκαιον, ὡς ἀναχωρήσωμεν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς κόρης μου... Ἀλλ' ὁ Ἰακώβος, προσέθηκε δακρύουσα καὶ στεναζούσα πάλιν, ἀλλ' ὁ Ἰακώβος... ὁ σύζυγός μου...

— Ἀναχωρήσατε, βασίλισσα, ὁ λόρδος Μάξβελ, ὁ ἀνδρείως ὑπὲρ τοῦ βασιλείως πολεμήσας, σὰς συνοδεύει. Πρὸ δύο ἡδὴ ἡμερῶν φυλάττει τὸν βασιλεῖα καὶ εὐρίσκεται περίξ τῆς κατοικίας σας μετὰ τινων ἀνδρείων καὶ πιστῶν ὀπλιτῶν του. Ἀναχωρήσατε, ἐνταῦθα δὲ μένει γηραιὸς καὶ ἄδολος ὑπὲρ τῆς ἵνα ἐκτελέσῃ ἄλλο καθήκον, οὐχὶ δύσκολον ἀλλ' ἱερὸν καὶ ἀνυπόθευκτον.

— Αἱ Νικὸλ, πιστέ μου Νικὸλ! δὲν δύναμαι νὰ τὸν ἀφήσω χωρὶς νὰ τὸν ἰδῶ, χωρὶς νὰ φιλήσω διὰ τελευταίαν φορὰν τὴν εὐγενῆ χεῖρά του, ἥτις τώρα εἶναι ψυχρὰ καὶ ἀκίνητος. Ὅχι, Νικὸλ! δὲν ἀφίω οὕτω τὸν Βασιλεῖα, οὕτως ἡ ἀγάπη μὲ κατέστησε τοσοῦτον εὐδαίμονα καὶ ὑπερήφανον. Θέλω νὰ τὸν ἰδῶ, εἶναι ἀδύνατον νὰ φύγω χωρὶς νὰ τὸν ἰδῶ.

Ὁ δὲ Νικὸλ λαβὼν τὴν μικρὰν βασίλισσαν, τὴν ἀπέθηκεν εἰς τὰ γόνατα τῆς βασιλίσσης.

— Ἐὰν σὰς καταβάλῃ ἡ θλίψις, ἐὰν δὲν ἐπιῆσθε εἰς τὸν θανόντα σύζυγον, τί θὰ γίνῃ τὸ ταλαίπωρον τοῦτο ὄρφανόν πλησίον εἰς τὸ στέμα τοῦ ἀγγλικῷ λέοντος;

— Ὡς ἀνοχωρήσωμεν, ἐκραύγασεν ἡ Μαρία Λωραίν, ὡς ἀνοχωρήσωμεν! ὁ Θεὸς ὁμιλεῖ, Νικὸλ, διὰ τοῦ στόματός σου.

Καὶ παρήγγειλε τὰς θεραπαινίδας νὰ ἐτοιμάσωσι τὰ τῆς ὁδοπορίας. Ἀναβᾶσα δὲ εἰς τὸ ὄχημα ἐπεθύμησε τὸν λόρδον Μάξβελ πλησίον τῆς κόρης της. Ὁ δὲ λόρδος ὑπακούσας ἔκλινε γόνυ πρὸ αὐτῆς.

— Μιλόρδε, τῷ εἶπεν ἡ βασίλισσα, εἰς σὲ ἀφιερωτὴν τὴν κόρην τοῦ κυρίου σου, αὐτὴν πρὸ πάντων νὰ προφυλάξῃς.

— Καὶ αὐτὴν καὶ τὴν μεγαλειότητά σας. Ὁ Θεὸς νὰ μὲ τιμωρήσῃ καὶ εἰς τοῦτον τὸν κόσμον καὶ

εἰς τὸν ἄλλον, ἐὰν παραμελήσω τὰ εὐγενῆ ταῦτα καθήκοντα.

— Ὡς ἀναχωρήσωμεν, μιλόρδε.

— Ἐμπρός! ἐπεφώνησεν ὁ Μάξβελ.

Καὶ ἐκάλπαζον ἡ ἡ οἱ ἵπποι, ὅτε ἔτρεξεν ὁ Νικὸλ κατατεταραγμένος ἔκράτει νήπιον εἰς τὰς χεῖράς του, καὶ τὸ ἀπέθηκεν εἰς τὸ ὄχημα.

— Ἰδοὺ καὶ ἄλλο ὄρφανόν, εἶπε. Ἡ μήτηρ του παρέδωκεν ἤδη τὸ πνεῦμα καὶ ἴσως δὲν ἔχει καὶ πατέρα μετ' ὀλίγον. Ἡ μεγαλειότης σας προστατεύσατέ το ἂν καὶ δεύτερον ὀρφανέυσῃ.

— Ναί! εἶπεν ἡ βασίλισσα.

— Ἐμπρός, ἐμπρός! ἐκραύγασε πάλιν ὁ Μάξβελ.

Ἡ δὲ μικρὰ συνοδεία ἀνεχώρησεν, ἐνῷ ὁ Νικὸλ μένων μόνος εἰς τὸν δρόμον ἠκολούθει διὰ βλέμματος τοὺς ἀναχωροῦντας, καὶ μετ' ὀλίγον, δακρύων μὲν ἀλλὰ βιάζων ἑαυτὸν ἐστράφη ταχὺς πρὸς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Λίλιντγοφ.

Ἐρμα ἦσαν ταῦτα, διότι πάντες μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆς βασιλίσσης, ἔλαβον τὰ πράγματά των καὶ ἔσπευσαν νὰ σωθῶσιν ἀλλաχεῦ. Μόνος δὲ ὁ πτωχὸς Νικὸλ, ἐπορεύθη εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου ἔκειτο τὸ λείψανον τοῦ βασιλείως. Ὁ νεκρὸς ἦτον ἐκεῖ, ἔλειπον ὅμως καὶ τὰ πολύτιμα ὅπλα καὶ οἱ ἀδάμαντες καὶ τὰ ἱμάτια καὶ τὰ ἀγγέλια τὰ ἀργυρὰ πανταχεῖ δὲ ἐφαίνοντο ἵχνη τῆς ἱεροσύλου διαρπαγῆς. Ἀλλ' ὁ Νικὸλ, στολίσας ὡς ἡδυνήθη τὸ λείψανον, ἐγονάτισε παρ' αὐτῷ, ἐφίλησε τὴν παγωμένην χεῖρα Ἰακώβου τοῦ Ε'. Ἐκόσμησεν ἔπειτα τὸν νεκρὸν, μεταχειρισθεὶς τὰ μεταξωτὰ παραπαιτάσματα, διότι ὡς καὶ τὰ σάβανα ἦσαν διτρυπαγμένα. Λαβὼν δὲ τὸ λείψανον εἰς τοὺς ὤμους, τὸ ἀπέθηκεν εἰς ἀπλὴν κιβώτιον... εἰς τὸν βασιλεῖα τῆς Σκωτίας ἔλειψεν, ὡς τὰ σάβανα καὶ ἡ νεκροθήκη!

Μόνος ὁ γελωτοποιὸς καὶ ἀεοθήτος, ἔσυρε, μετὰ κόπους δύο ὥρων εἰς τὸν κιβώτιον τὸ κιβώτιον, βάρος ἡδὴ ἐλεεινὸν καὶ ἀξιοδάκρυτον. Ἐκεῖ εὐρίσκειτο λάκκος τις ἀνεσκαμμένος ἵνα συλλαμβάνωνται αἱ δορκάδες, αἵτινες πεινῶσαι ἤρχοντο νὰ ζητήσωσι τροφὴν μέχρι τῶν ἀνακτόρων. Ἐκεῖ ἔρριψεν ὁ Νικὸλ τὸ κιβώτιον, καὶ τὸ ἐσκέπασεν, ὅπως ἡδυνήθη, διὰ κλάδων καὶ χώματος.

Καὶ μετὰ τὸ θλιβερὸν καὶ ἐπίπονον καθήκον, ἐγονάτισε, προσουχῆτη, ἔκαμε τὸν σταυρὸν του, καὶ ἀνέβη εἰς τὰ ἀνάκτορα.

Τώρα δὲ πρὸς ἄλλα δωμάτια ἔφερε τὰ βήματά του, καὶ φθάσας εἰς τὸ ὑπερφῶν, ὥθησε μίαν θύραν καὶ εἰσῆλθεν ἐντὸς κοιτῶνος, ὅπου ἔκειτο ἄλλος νεκρὸς, ἵνα τις καὶ εὐσχημὸς γυνή, ἥτις ἐφαίνετο μᾶλλον ὅτι ἐκοιμήτο. Τούτο ἴσως σκεφθεὶς καὶ ὁ Νικὸλ, ἐπεφώνησεν ἐν στιγμῇ μωρὰς ἐλπίδος.

— Μαργαρίτα! Μαργαρίτα!

Οὐδεὶς ἀπεκρίθη.

— ὦ, σὺ δὲν μὲ ἀκούεις πλέον, πλάσμα ἀγγελικὸν καὶ ἐνάρετον! ἀνεστέναξεν ὁ γελωτοποιός. Σὺ δὲν

μέ ακούεις πλέον ! τὰ γλυκύτατα χεῖλη σου δὲν θὰ περηγοροῦν πλέον τὰς θλίψεις καὶ τὰ ἄλγη τοῦ ταλαιπώρου γελωτοποιοῦ. Ἐρημος, τώρα καὶ σιωπηλὸς θὰ ζήτω εἰς τὴν κοιλάδα τῶν θλίψεων καὶ τῆς ἀπογνώσεως ! Ὡ πολὺ ἦτον δι' ἐμέ, νάνον δυστυχὴ καὶ ἀπόμορφον, νὰ ἔχω σὲ, τὸν ἄγγελον, εἰς τὸ πλευρόν μου, νὰ με γοητεύῃ, νὰ με ὑπερασπίζεται καὶ σχεδὸν νὰ με περηγορῇ διὰ τὴν ἀπεχθὴ ἀσχημίαν μου ! Τώρα, τετέλεσται ! Ὁ Θεὸς ἐκέλεσεν εἰς τοὺς οὐρανούς τὸν ἄγγελόν του. ἅ· γίνῃ τὸ θέλημά του ! ἅ· ἦναι εὐλογητὸς καὶ ὅταν συντρίβῃ σκληρὰ τὰς καρδίαι· μας, καὶ ὅταν ἀφαιρῇ τὴν εὐδαιμονίαν, τὴν μόνην τοῦ δυστυχοῦ· εὐδαιμονίαν.

Καὶ ἐρρίφθη θρηῶν εἰς τὸ λεῖψανον τῆς Μαργαρίτας, τὸ ἔθλιψε δι' ἀπεγνωσμένης περικορῆς, καὶ δὲν ἔπυτεν, ἐπὶ δόλοκληρον μίαν ὥρην, κοπτόμενος καὶ θρηνολογῶν. Ἡ ἐρήνη δὲ καὶ ἡ νύξ ἐπλησίαζεν. Ἐκοψε βύστροχον ἐκ τῆς ξανθῆς κόμης ἥτις ἐκίνητο εἰς τὸ ὠχρὸν μέτωπον τῆς Μαργαρίτας, τὴν ἐκόσμησεν ἀπαραλλάκτως ὥς ἐκόσμησε τὸν βασιλέα, καὶ ἔρεσεν εἰς τὸ δάσος τὸ θλιβερόν φορτίον, εἰς τὴν κορμὴν μεγάλης δρυὸς, ἥ· αἱ μικραὶ ῥί·ζαι ἐφάνοντο ἐγειρόμεναι ὑπὲρ τὴν γῆν καὶ σχηματίζουσαι οὕτω βαθεὴ κοιλάματα. Μετὰ πολλοὺς δὲ κόπους καὶ προσπαθείας κατάρθωσε νὰ ὀρύξῃ εἰδό·ς τι λάκκου μεταξὺ τῶν ῥιζῶν, καὶ ἐπιστρώσας χόρτον μαλακόν, ἀπέθηκε τὴν ἀγαπητὴν Μαργαρίταν του καὶ συσσωρεύσας ὅσους λίθους ἐδυνήθη, τὴν ἔθαψε καὶ συντετριμμένην ἔχων τὴν καρδίαν ἐρρίψε βλέμμα μακρὸν καὶ περίλυπον.

— Καὶ τώρα, εἶπε, ἔχω ἄλλα χρεὴν νὰ ἐκπληρώσω, τίς παραγγελίας τοῦ βασιλέως μου καὶ τὰς παραγγελίας τῆς ἀγαθῆς Μαργαρίτας μου. Πρέπει νὰ φυλάττω ἀγρυπνος τὸν υἱὸν τῆς ἀγαπητῆς μου καὶ τὴν κόρην τοῦ βασιλέως μου. Ὁ Θεὸς νὰ με βοηθήσῃ διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ διπλοῦ τούτου χρέους !

Ναὶ θὰ με ἐνισχύσῃ ὁ Ὑψιστος, εἶπε μετὰ μικρὰν σκέψιν. Δὲν ἔθραυσεν αὐτὸς, διὰ τοῦ αὐτονάτου βραχίονος τοῦ Λαβιδ τὸ μέτωπον τοῦ φοβεροῦ γίγαντος Γολιάθ !

B.

Τὸ βρέφος σώζεται.

Ἐσπευδαν ἐν τούτοις οἱ συνοδεύοντες τὴν χήραν τοῦ Ἰακώβου καὶ τὴν μικρὰν βασιλίσσαν τῆς Σκωτίας ποθοῦντες νὰ φθάσωσιν εἰς τὴν πύργον τοῦ Στίρλιγγ, καὶ ὠδοποροῦν μετὰ πολλῆς προσφυλᾶξεως φοβούμενοι κατα πάσιν στιγμὴν τὴν ἐμφάνησιν Ἀγγλων. Ὁ δὲ λόρδος Μαξβελ ἠγούμενος τῶν ἱππέων ἐπεσκόπει ἰδίους ὀφθαλμοῖς τὸν δρόμον καὶ τότε ἔπαυσεν ἐτάζων μετὰ προσοχῆς τὰς θέσεις, ὅτε ἐστρέφετο παρκαίνων τὴν συνοδείαν ἵνα ἐπισπεύσωσι τὴν πορείαν, διότι εἰζέυρε κάλλιστα ὅτι ἡ σωτηρία τῆς βασιλίσσης· ἐκρέματο μᾶλλον εἰς τὴν ταχύτητα τῶν ἱππῶν ἢ εἰς τὴν γενναιότητα τῶν ἱππέων. Ολίγοι οὗτοι, οὐδὲν

ἄλλο ἠδύναντο ἢ νὰ ἀποθάνωσιν ἀντιπαραπτόμενοι πρὸς ἀνκριθμήτους ἐχθρούς, διὸ ὅσκις ἠκούετο θόρυβος ἱπποῦ, ὁ γενναῖος λόρδος ὠχρία καὶ ἐρέετο μετ' ἀνησυχίας πρὸς τὸ μέρος ὅθεν ἠκούετο ἡ ταραχὴ. Πολλάκις δὲ, πειθόμενος ὅτι ἄδικοι ἦσαν οἱ φόβοι του ἐκίνητο εὐθυμότερος, καὶ ἀφαιρὼν τὴν περιεκερκαλίαν, ἐσπόγγιζε τὸν ψυχρὸν ἰδρώτα τοῦ μετώπου του καὶ ἤγειρε τοὺς ὀφθαλμούς· πρὸς τὸν οὐρανὸν ἵνα εἰσχυριστῇ τὸ ἔλεος καὶ τὴν ἀντίληψιν τοῦ Ὑψίστου.

Ἀλλὰ μετὰ δῶδεκα ὥρων ὁδοπορίαν, ἦτον ἀνάγκη ν' ἀναπαυθῶσιν οἱ ἱπποὶ οἱ ἀπνηδημένοι καὶ ἡ βασιλίσσα αὐτῇ, ἥτις, διὰ τὴν ταρχὴν τοῦ ὀχήματος ἐπικθάνετο καὶ ὠχρία, τοσούτον ἐφάνετο ταλαιπωρουμένη καὶ πύσχουσα. Ἐλεγε, ὅτι οὔτε ἤκουεν, οὔτε εἶδεν, καὶ μία τῶν γυναικῶν αὐτῆς ἐπλησίαζεν ἀδάμνητα εἰς τὰ χεῖλη τῆς ἵνα λεπτῇ τις ἀνακινήσῃ μαρτυρήσῃ ὅτι ἐσώζετο ἤδη ἡ ψυχὴ εἰς τὸ ταλαιπώρον σώμα, ὅτι δὲν ἐχάθησαν ὅλαι αἱ ἐλπίδες περὶ τῆς σωτηρίας τῆς.

Ἐνῷ δὲ ἡ συνοδεία ἐσταμάτησεν εἷ· τι ξενοδοχεῖον, καὶ ἱπποὶ καὶ ἄνθρωποι ἀνεπαύοντο λαμβάνοντες ὀλίγην τροφήν, ἠκούσθη κάλπικσμα ἵππου ἐρχομένου μετὰ μεγάλης ταχύτητος, καὶ ὁ λόρδος προέτεινε τὴν λόγχην, ταχθεὶς εἰς τὸν δρόμον, καὶ ἐζήτηι εἰς μάτην νὰ σταματήσῃ τὸν ἱππία. Οὗτος δὲ ἀπορρέγων ἐπιδεξιῶς τὴν λόγχην, ἔστρεψε τὸν ἵππον καὶ σταθείς.

— Μιλόρδε ! ἐκράγχατεν. Ἀγγλοι, Ἀγγλοι ! μετὰ ἐν τέταρτον εἶναι ἐδῶ.

Ἦτον ὁ νάννος γελωτοποιός.

— Ὁ Θεὸς νὰ μᾶς βοηθήσῃ ! εἶπε στενάχας ὁ Μάξβελ, ὁ Θεὸς νὰ μᾶς βοηθήσῃ, διότι ἐν θαυμά τοῦ δύναται νὰ μᾶς σώσῃ. Οὔτε εἷ· ἵππος μας εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ κινηθῇ καὶ οἱ Ἀγγλοι θὰ φονεύσωσιν ὅλους τοὺς μαχητάς μου, καταβληθέντας ἀπὸ τὴν ἀσιτίαν καὶ τὸν κόπον καὶ τὴν ἀϋπνίαν.

Καὶ ὁ Νικόλ στρέψας περὶ αὐτὸν τὸ βλέμμα εἶδε μετ' ὀδύνης· ὅτι εἶχε δίκαιον ὁ λόρδος.

— Τὸ βλέπεις πιστὲ, ὑπκρέτα, τῷ εἶπεν ὁ Μάξβελ. δὲν μᾶς μένει ἢ ὁ θάνατος.

Ἀλλ' ὁ γελωτοποιὸς δὲν ἀπεκρίνετο διότι ἐπάλαιεν ὁ νοὺς μετὰ τῆς καρδίας του. Τέλος ἐδάκρυσε καὶ ἀπομάττων τοὺς ὀφθαλμούς του, ἐφέλισε.

— Τὸ ὠρκίσθη ἐπὶ τοῦ νεκροῦ κυρίου μου.

Μετ' ὀλίγον ὁμως ἀνέφερεν ἑαυτὸν καὶ εἶπεν εἰς τὸν λόρδον μετ' ἀταραξίας.

— Μιλόρδε, ὁ ἵππος μου ἀνεπαύθη ὀλίγον καὶ ἰδοὺ πᾶς ἐνισχύω τὰς δυνάμεις του, θέλει τρέξει ὅσῳ νὰ πῇ νεκρός.

Καὶ εἰσήγαγε φάρμακόν τι εἰς τὸ στόμα τοῦ ἵππου, καὶ τὸν ἠνάγκασε νὰ τὸ καταπίῃ.

— Τώρα, Μιλόρδε, ἀφήσατε τὸν θώρακα, λάβετε μόνον ἐν ἐγχειρίδιον, σκεπασθῆτε με μανδύιν χωρικοῦ καὶ σώσατε τὴν μικρὰν βασιλίτσα.

σαν καλπάζοντες πρὸς τὸ Στίριγγ. Ὁ Θεὸς διευθύνοι τὰ βήματά σου!

— Ἀλλ' οἱ Ἄγγλοι ὅταν δὲν εὗρωσιν ἐδῶ τὸ βρέφος θὰ ἔλθωσι κατόπιν μου καὶ θὰ μὲ φθάσωσι.

— Ἐγὼ τὸν τρόπον νὰ τοὺς κρατήσω ἐδῶ, ἀλλὰ δι' ὄνομα Θεοῦ ἀπεύσατε.

Ὁ δὲ λόρδος Μάξβελ, ἀναβὰς τὸν ἵππον τοῦ Νικὸλ, ἔλαβε παρ' αὐτοῦ τὸ βρέφος καλῶς τετυλιγμένον, τὸ ἤρτησεν εἰς τὸν λαιμόν του, καὶ ἔτρεξεν ἀπὸ ρυτῆρος. Ὁ θύρυβος τοῦ ποδοβολητοῦ, ἐκλείπων κατ' ὀλίγον, ἔσπευσεν ἐπὶ τέλους ὀλοτελῶς.

Ὁ δὲ Νικὸλ λαβὼν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, τὸν ἐτύλιξε μὲ τὸ πολυτελὲς κάλυμμα τῆς μικρᾶς βασιλίσσης Μαρίας, καὶ τὸν ἀπέθηκε παρὰ τὸ βασιλικὸν ὄχημα, εἰς ἀντικατάστασιν τῆς θυγατρὸς Ἰακώβου τοῦ Ε'.

Καὶ τούτων μόλις τελειωθέντων, στρατιὰ Ἀγγλων πολυάριθμος ἐφθασεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον καὶ ἰδοῦσα τοὺς Σκώτους ἐξέχυσε κρυγάσματα χαρᾶς, καὶ τοὺς περιεκύκλωσε. Ἀλλ' οὗτοι ἀδύνατοι καὶ ὀλίγοι, δὲν ἀντέστησάν ἐπὶ πολὺ καὶ ἐωγρήθησαν πάντες, τούτου δὲ γενομένου ἵππεὺς τις φέρων μαύρην πανοπλίαν, ἀσπίδα ἄνευ ἐμβλήματος καὶ ἄλοφον περικεφαλαίαν, προέβαλε ἐκ τῶν τάξεων πρὸν τὴν ἐτι λειπεθυμοῦσαν βασιλίσσαν. Εἶχε τὴν ὦψιν ἐσκεπασμένην διὰ τοῦ προμετωπίου, ἀνέσυρε τὰ περιπετάσματα, καὶ ἐθεώρησε τὴν Μαρίαν Λωραίνην.

— Καὶ ποῦ εἶναι ἡ κόρη τῆς; ἠρώτησε μετ' ὀλίγον διὰ φωνῆς ἄγριας.

Οὐδεὶς ἀπεκρίνατο, ἀλλ' ὁ ἵππεὺς εἶδεν εἰς τοὺς πόδας τῆς ἀσθενούσης βρέφος διὰ βασιλικῶν σκεπασμάτων τετυλιγμένον καὶ κύπτων ἀπὸ τοῦ ἵππου ἔλαβε διὰ τῆς πλατείας καὶ σιδηρᾶς χειρὸς του τὸ ἀδύνατον πλάσμα, ἔτοιμος ἤδη νὰ τὸ τινάξῃ κατὰ γῆς καὶ νὰ τὸ καταστρέψῃ.

Ὁ δὲ Νικὸλ ὅστις ἐθεώρει πάσας τοῦ ἀνθρώπου τούτου τὰς κινήσεις ἔβαλε χεῖρα εἰς τὸ ἐγχειρίδιόν του ἀποφασίσας νὰ κυπήσῃ ἂν τὸ κακούργημα ἐτελεῖτο, ἀλλ' ὁ ἵππεὺς ἔρριψεν ἀποτόμως εἰς τὸ στῤῥωμα τὸ παιδίον καὶ τοῦτο ἤρχισε νὰ κλαυθυμρίζῃ.

— Γεώργιε Γρόφιτς φύλαξον τὴν μητέρα καὶ τὴν κόρην, εἶπε στραφεὶς πρὸς τινὰ τῶν ἐταίρων, Ἡ κεφαλὴ σου θὰ μοὶ ἐγγυηθῇ δι' αὐτάς. Ἐὰν ἡ μήτηρ εἶναι εἰς κατάστασιν νὰ ὑπομείνῃ ὁδοιπορίαν, ἢ ἂν παρέδωκεν ἤδη τὸ πνεῦμα, ἐντὸς δύο ὥρων πρέπει νὰ εἰσέλθῃς εἰς Ἀγγλίαν φέρον τὴν κόρην καὶ αὐτὴν ἐτι ζῶσαν ἢ ἀποθαμμένην. Ἄν ὁ ἱατρὸς εἴπῃ ὅτι τοῦτο εἶναι δύσκολον, λάβε μόνον τὸ βρέφος. Σοὶ ἀφίνω διὰ τοῦτο ἑκατὸν στρατιώτας θέλω διατάξαι νὰ προπαρασκευασθῇ τὸ ταξιδεῖόν σας.

Καὶ ἡτοιμάζετο ν' ἀπομακρυνθῇ, ἀλλ' εἶδεν ἐνώπιόν του τὸν Νικὸλ χορεύοντα καὶ πηδῶντα.

— Τί διάβολον κάμνει ὁ γελωτοποιὸς οὗτος; Ἰπάγε εἰς τὸν διάβολον! Τὸν εὗρες τὸν καιρὸν νὰ

χοροπνῆξῃς. Κρημνίσου ἀπ' ἐδῶ νὰ μὴ σὲ φονεύσω!

— Εἶναι ὁ Νικὸλ, ὁ γελωτοποιὸς τοῦ βασιλέως Ἰακώβου, εἶπέ τις τῶν περιστώτων.

— Δὲν νοστιμεύομαι τὸ ἄσχημον αὐτὸ ζῶν. . . καὶ ὅμως ἴσως μοὶ χρησιμεύσῃ. Ἐλα ἐδῶ καὶ πρόσσεχε νὰ εἴπῃς τὴν ἀλήθειαν. Ποῦ εἶναι ὁ Λόρδος Μάξβελ;

Ἀλλ' ὁ Νικὸλ, ἀκούσας ἤδη μετὰ προσοχῆς, ἤρχισε πάλιν νὰ τραγωδῇ καὶ νὰ χορεύῃ.

— Ἄν μοι τὸ μαρτυρήσῃς σοὶ δίδω ἑκατὸν φλωρία.

Καὶ ὁ ἵππεὺς ἔδειξε τὸ βαλάντιόν του. Ὁ δὲ Νικὸλ ἔτεινε μὲν τὴν χεῖρα πρὸς τὸ χρυσίον, ἤρχισε δὲ πάλιν τὰ χοροπνῆμάτα του ζωτρότερα. Ὁ ἵππεὺς τότε ἔλκων τὸ ξίφος κατέφερεν αὐτὸ εἰς τὴν κεφαλὴν τοῦ ταλαιπώρου, πεσόντος εἰς τὴν γῆν μετὰ κρότου.

— Θὰ ὁμιλήσῃς ἢ ὄχι; ποῦ εἶναι ὁ Λόρδος Μάξβελ; πρὸς ποῖον μέρος ἐφυγε; ἢ ἀποκρίνεσαι ἢ σὲ τελειώνω.

— Ἐκεῖ πέραν! ἐκεῖ πέραν! εἶπε καὶ ἔπεσε πάλιν εἰς γῆν.

Ὁ ἵππεὺς ἐπορεύθη πρὸς τὸ δειχθὲν μέρος, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τῶν στρατιωτῶν του, ἐνῶ ὁ Νικὸλ, ὅστις εἶχε σκοτισθῇ ἀπὸ τὸν κύπτον, ἀνέφερεν ἑαυτὸν, διότι τὸ ξίφος ὠλισθήσεν εἰς τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐπλήγωσεν ἀκινδύνως τὸν ὦμον. Ἡ γέρθη δὲ ὁ γελωτοποιὸς, ἀπέμαξε τὸ αἷμα, ἐπλυνε διὰ ψυχροῦ ὕδατος τὴν πληγὴν, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, ὅπου μετέφερον ἤδη τὴν χήραν τοῦ βασιλέως Ἰακώβου, ἀναλαβοῦσαν ἤδη τὰς αἰσθήσεις τῆς. Ὁ Νικὸλ φθάσας ἐπιτηδεύει μὲχρις αὐτῆς — οἱ στρατιῶται δὲν προσεῖχον εἰς αὐτὸν, τοσοῦτον τὸν ἐπίστευον εὐήθη — καὶ κύψας τῇ ἐπιθύρῃσε τὰ λόγια ταῦτα.

— Πιστεύσατε ἐκείνον, ὅστις εἶπῃ τὸ τραγῶδιον τοῦτο.

Καὶ μακρυνθεὶς ἔφαλε δύο στίχους δημοτικωτάτου ἔσματος τῆς Σκωτίας, καὶ σήμερον ψαλλομένου ὑπὸ τῶν παιδῶν.

« Αὐθέντα Δουγάλδ, ἔσο εὐθαρσής.

Μὴ φοβεῖσαι ποσῶς τὰ πάντα εὐδοκίμοῦν. »

Ὁ δὲ μυροφόρος ἵππεὺς, μετὰ μιᾶς ὥρας ἐπίπονον καὶ ματαίαν ἐπιδρομὴν, ἐπέστρεψε μὴ δυνηθεὶς νὰ εὕρῃ που τὸν Λόρδον Μάξβελ, καὶ πεζεύσας εἰσῆλθεν ἐνοπλος εἰς τὸν κοιτῶνα τῆς βασιλίσσης.

Ἰδοῦσα αὐτὸν ἡ Μαρία Λωραίνη, ἐνηγκαλίσθη τὸ παρ' αὐτὴν κείμενον βρέφος, τὸ ἐβλίψε μετὰ παραφροσύνης εἰς τὸ στῆθος τῆς καὶ ἐκραύγασε μετὰ τρόμου.

Ὁ ἵππεὺς ἀπεκάλυψε τὴν ὦψιν καὶ ἡ βασιλίσσα ἐγνώρισε ν' ἔρριξεν τὸν Ἡ. βασιλέα τῆς Ἀγγλίας. Τὸ πρόσωπόν του ἦτο ἄγριον καὶ ὠχρόν.

Αὐτοῦ δὲ νεύσαντος, οἱ ἀκόλουθοι ἐξῆλθον, πλὴν τοῦ γελωτοποιοῦ ὅστις ἐτρέπωσεν εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ δωματίου.

— Βασίλισσα, εἶπεν Ἐρρίκος ὁ Ἡ. τείνων πρὸς τὴν νοσοῦσαν τὸ ψυχρὸν καὶ ἀπεχθέστατον βλέμμα του, καλὰ εἶπετε, τὴν ζωὴν καὶ τῶν δύο ἔχω σήμερον εἰς τὴν ἐξουσίαν μου. Δι' ἑνὸς μου νεύματος, ἂν θέλω, σὰς μηδενίζω καὶ φθάνω κατ' εὐθείαν εἰς τὸν θρόνον τῆς Σκωτίας, ἀλλ' ἂν θέλετε νὰ τωθῆτε, πρέπει νὰ ἦσθε ἡπιωτέρα. Ἀκούσατε.

Ἐχω ἓνα υἱὸν καὶ πρέπει ἀπὸ τοῦδε νὰ ᾔται μνηστὴρ τῆς κόρης σας, μετὰ οὐκ ὀλίγῳ δὲ ἡμέρας τελοῦμεν τὸν γάμον εἰς τὸ Λονδίνον, ὅπου ἔρχεσθε μετ' ἐμοῦ. Ὁρκισθῆτε ὅτι ἐνδίδετε καὶ ὑπογράψατε τὸν χάρτην τοῦτον, προσέθηκε ψυχρῶς, ἢ ὡς προεῖπετε ἐχάθητε καὶ οἱ δύο.

Ἡ δὲ Μαρία Λωραίτη ἐγερθεῖσα ἐκ τῆς κλίνης.

— Βασιλεῦ, ἀπεκρίθη διὰ γενναιοῦτος ὑπερβαίνουσης τὰς δυνάμεις τῆς, βασιλεῦ, μάθετε ὅτι τὸ γένος τῶν Γιζῶν, ἀντὶ τῆς ἀτιμίας προτιμᾷ τὸν θάνατον. Φονεύσατέ με λοιπὸν, φονεύσατε τὴν κόρην μου! ἅς μάθῃ δὲ ἡ Εὐρώπῃ πῶς Ἐρρίκος ὁ Ἡ. προστατεύει ἐμὲ τὴν χήραν καὶ τὸ ὄρφανόν μου.

— Ἐὰν δὲν θέλετε τὸ ὄρφανόν σας νὰ μοιράσῃ τὴν θρόνον μετὰ τοῦ υἱοῦ μου, θὰ τὸν χάσῃ ὀλοτελῶς. Θὰ ἀποδείξω ὅτι ἡ κόρη σας εἶναι κατὰ ὥρην οργανισμένη, ὅτι δὲν θὰ ζήσῃ, καὶ ὅτι εἶναι τρέλλα νὰ ἀφίσω τὸ σημαντικὸν στέμμα τῆς Σκωτίας νὰ ἰκοσμήσῃ τὸ μέτωπον ἐνὸς τοιούτου ἐξαμβλώματος.

Ἡ δὲ Μαρία Λωραίτη ἐκδύσασα ταχέως τὸ βρέφος, τὸ ἔδειξεν εἰς Ἐρρίκον τὸν Ἡ.

— Ἰδέτε τὴν κόρην μου ἂν ᾔται ἐξαμβλωμα.

Ἀλλὰ καὶ Ἐρρίκος ὁ Ἡ. καὶ ἡ βασίλισσα εἶδον ὅτι δὲν ἦτο κόρη ἀλλὰ παιδίον καὶ ἐξέχυσαν κραυγὴν ἀμφοτέροι, ὁ μὲν κραυγὴν λύσσης, ἡ δὲ, τρόμου καὶ ἀπογνώσεως.

— Ὡ τί ἐγένεεν ἡ κόρη μου! ἐστέναξεν ἡ βασίλισσα.

— Δὲν εἶναι ἡ κόρη τῆς! ἐμνηκύθη ὁ βασιλεὺς τῆς Ἀγγλίας.

Τότε δὲ ὁ γελωτοποιὸς ἤρχισε νὰ τραγωδήσῃ.

« Αὐθέντα Δουγαλδ, ἔσο εὐθαρσής.

Μὴ φοβεῖσαι ποσῶς τὰ πάντα εὐδοκιοῦν. »

Καὶ σπεύσας δι' ἐνὸς ἄλματος ἤρπασε τὸ παιδίον, καὶ ἐκ τοῦ παραθύρου πηδήσας εἰς τὸν κήπον ὡς πτηνὸν, ἀνελήφθη εἰς τὸ δάσος πρὶν ὁ βασιλεὺς, ἀναφῆρων ἑαυτὸν ἐκ τῆς ἐκπλήξεως, καλέσῃ τοὺς ἀνθρώπους αὐτοῦ ἵνα καταδιώξωσι τὸν Νικόλ. Τὸν κατεδίωξαν μετ' ὀλίγον, ἀλλ' ἐματαιώθησαν πάντες οἱ κόποι καὶ αἱ προσπάθειαι, ὁ δὲ βασιλεὺς ἐλησμώνησε μετ' ὀλίγον τὸν γελωτοποιὸν, σκεπτόμενος πῶς νὰ ὠφελῇ ἀπὸ τῆς εἰς χεῖρας αὐτοῦ αἰχμάλωτον.

Ὀλίγον διάστημα ἀπέχων τοῦ ξενοδοχείου, ἔκειτο σειρά τις βράχων ἀποτόμων καὶ περιφύτων, ἐν μέσῳ ἑλους μεγάλου καὶ ἀδιαβάτου οὐ μόνον διὰ τοὺς ἵππους, ἀλλὰ καὶ διὰ τοὺς πεζοὺς, διότι ἐνυπῆρχον χαράδραι πολὺ ἐπικίνδυναι. Ἐκεῖ ὁ Νικόλ

ἔσωσε τὸν υἱὸν του, φθὰς ἀκινδύνως χάριν τοῦ σκότους τῆς νυκτὸς καὶ τῶν ἐπιτοπιῶν γνώσεών του· ἐνὸς δὲ ἤκουε τοὺς στρατιώτας ἐτάζοντας τὸ δάσος καὶ πυροβολοῦντας ἀσκόπως ἐκρύπτετο εἰς θάμνους ἀκινήτων καὶ ἐσφάλλεζε τὸ στόμα τοῦ βρέφους ἵνα μὴ κλαύσῃ· ἀλλ' οὐδεὶς ἐτόλμησε νὰ περάσῃ τὸ ἔλος, πλὴν τριῶν οἵτινες ἐπνίγησαν εἰς αὐτό, διότι πανταχοῦ τὸ χόρτον ὑπέκρυπτεν ἓνα κίνδυνον καὶ τὰ ὀλίγα μονοπάτια ἦσαν ἤδη ἀόρατα. Ὁ γελωτοποιὸς ἤκουε τὰς κραυγὰς τῶν θνησκόντων, καὶ μετ' ὀλίγον ἐπεκράτησε γενικὴ ἡρεμία.

Οἱ δὲ ἄλλοι πολεμισταὶ κατεσκηνώθησαν περίξ τοῦ ξενοδοχείου, καὶ τοὺς ἔβλεπεν ὁ Νικόλ ἀπὸ τῆς κρύπτης του, διότι ἦσαν μεγάλα πυρὰ χάριν τοῦ ὑπερβολικοῦ ψύχους. Τότε ἠσύχασεν ὁ νάνος, τότε διὰ τῆς πνοῆς του ἐθέρμανε τὸ ἀδύνατον βρέφος, ἀλλ' ὁ ταλαίπωρος, βλέπων αὐτὸ ἀκίνητον καὶ ψυχρὸν, ἐπίστευσεν ὅτι ἀπέθανε.

Ἀλλὰ χάρις εἰς τὰς περιπαθεῖς προσπάθειάς του ἠσθάνθη τὸ βρέφος κινούμενον, τὸ ἤκουσε κλαῖον ἐλαφρῶς, καὶ ἐδόξασε τὸν Κύριον διὰ τὸ ἀπροσδόκητον θαῦμα. Ἀφῆρεσε τὸ ἱμάτιον αὐτοῦ, ἐτίλυνε καλῶς τὸ παιδίον, τὸ ἐκρέμασε διὰ τῆς ζώνης του εἰς τὸν ὦμον, καὶ χωρὶς νὰ αἰσθάνεται τὴν ραγδαίαν ἐροχὴν, χωρὶς νὰ μετρήσῃ τὸν κίνδυνον, κατέβη τὸν βράχον, ἐπέρασε τὰ ἔλη δι' ἐπιδεξιότητος ὁρμεμφύτου, καὶ ἐξῆλθεν εἰς τὸ δάσος. Τὴν στιγμὴν δὲ ταύτην ἐπληξεν τὴν ἀκοήν του θόρυβος· ἐστάθη, ἤκουσεν — ἦσαν ποδοβολητοὶ ἵππων, καὶ κλαγγὴ ὅπλων καὶ φωναὶ πολεμιστῶν. Μετ' ὀλίγον, θεὶς εἰς τὸ στόμα τὴν παλάμην ἵνα ἡ φωνὴ του φθάσῃ μακρυτέρα, ἐκραύγασε ταῦτα πρὸς τοὺς ἐρχομένους,

Ὁ Θεὸς καὶ ἡ βασίλισσα.

Γ'.

Σώζει καὶ τὴν μητέρα.

Ὁ δὲ λόρδος Μάτσελ, ἀκούσας τὴν φωνήν, ὁ Θεὸς καὶ ἡ βασίλισσα! ἄφησε τοὺς συντρόφους καὶ ἐκάλπασε πρὸς τὸ μέρος τῆς φωνῆς.

— Μιλόρδε, τῷ εἶπεν ὁ Νικόλ πλησιάσας, μιλόρδε, εἶναι ἀσφαλὲς ἡ μικρὰ βασίλισσα;

— Τὴν παρέδωσα εἰς χεῖρας πελυαρῆμου φρουρᾶς εἰς τὸ φρούριον Στίρλιγγ. Καὶ ἡ βασίλισσα;

— Ἡ βασιλομήτηρ εἶναι ἐτι αἰχμάλωτος ἐκεῖ κάτω. Ἄν καὶ Ἐρρίκος ὁ Ἡ. ἀπεφάσισε νὰ τὴν στείλῃ εἰς τὴν Ἀγγλίαν, δὲν θὰ τὴν μεταφέρωσιν ἐκεῖ χάριν τῆς ἀσθενείας, ἥτις δὲν τὸ ἐπιτρέπει.

— Πρέπει νὰ προσβάλω τὸ ξενοδοχεῖον, ἐπιπίπτων ἀπροσδοκῆτως κατὰ τῶν φρουρῶν, καὶ οὕτω νὰ τὴν ἐλευθερώσω.

— Ἡ φρουρὰ εἶναι πελυαρῆμος καὶ τὸ τόλμημα δὲν θὰ εὐδοκησῇ, σκεφθῆτε ὅτι εἶναι παρὼν αὐτὸς ὁ βασιλεὺς. Πόσους ἵππους ἔχετε;

— Ἐξακοσίους.

Οἱ φουρουροῦντες τὴν αἰμαλώτων εἶναι δις χίλιοι. Ἀκούσατέ με· εἶναι ἀνάγκη στρατηγήματος· καὶ ἐγὼ νὰ σῶ; διδάξω πῶ; νὰ ἀπομακρύνετε τὸν θυσιλίαν, ἐὰν θέλετε οὕτω νὰ ἐπιτύχετε, ἀλλὰ πρῶτον, ὑπάρχει στρατιώτης; τίς μετὰ τῶν ἀνθρώπων σῶ; νὰ ὀρεσθῇ εἰς τὴν ψυχὴν τοῦ νὰ μοῦ φυλάξῃ αὐτὸ τὸ παιδίον καὶ νὰ τὸ φέρῃ εὐθὺς; καὶ ἀτραλῶς εἰς τὸ Στέρολιγγ; Τὸ ἀτυχές; πλάτμα πρὸ ὀλίγον νὰ μεῖνῃ θύμα τῆς ἱερᾶς ἐντολῆς μου, αἰσθάνομαι ὅτι ἀδυνατῶ νὰ τὸ ἐλθέτω ἐκ νέου εἰς κίνδυνον. (ἰκολοῦσιν.)

Ο ΣΩΦΡΟΝΙ ΙΟΣ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΙΗΓΗΣΙΣ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ τοῦ Φλωριάν.)

Ὁ Σωφρόνιος· ἐγενήθη εἰς Θήβας. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐξ οἰκογενείας ἀρχαίας τῆς Κορίνθου κατὰ γένος· μετῴκησεν εἰς τὴν πρωτεύουσιν τῆς Βοιωτίας· ἐν ἣ καὶ ἀπέθανεν· ἡ σίζυγος· αὐτοῦ τὴν ἠκολούθησε μετ' ὀλίγον· καὶ ὁ Σωφρόνιος, δωδεκαετής· τὴν ἡλικίαν, ἔμεινεν ἄνευ συγγενῶν, ἄνευ περιουσίας· καὶ ἄνευ οὐδενός· προσηύχεται.

Τὸ μόνον, ὅπερ ἔβλεπε τὸν Σωφρόνιον ἦτον ἡ στέρησις τοῦ πατρὸς· καὶ τῆς μητρός· του. Ὁ ταλαίπωρος παῖς· ἐπορεύετο κατ' ἐκείτην ἵνα κλησθῇ ἐπὶ τοῦ τάφου τῶν γονέων του, καὶ ἐπιερχόμενος· ἐκεῖθεν ἔτρωγε· τὸν ἄρτον, ὃν ἡ ἐλεήμων χεὶρ τοῦ ἱερέως· τῆς Ἀθηναίης· ἐδίδεν αὐτῷ.

Ἡλέρην τινὰ ὁ δυστυχὴς ὀρεχνός· ἀπὸ πλυνθείς· ἐντὺς τῆς πόλεως, εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐργαστήσιον τοῦ περιφήμου Πραξιτέλους. Εἰς τὴν θέαν τοσούτων ἀριστουργημάτων ἐκυριεύθη ὑπὸ ἁλυσίου περὶ τοῦ ὄρους. Παρρησιᾷ μετὰ προσοχῆς, θαυμάζει, καὶ ἀπερσνόμενος· πρὸς τὸν Πραξιτέλῃν μετὰ τῆς τόλμης· καὶ τῆς χάριτος· ἐκείνη, ἥτις χαρακτηρίζει τὴν παιδικὴν ἡλικίαν. Πάτερ μου, τῷ λέγει, δός μοι ἐν γλυφεῖον καὶ διδάξόν με ἵνα κατασταθῶ καὶ ἐγὼ ὡς εἶσαι σὺ μέγας ἀνὴρ. Ὁ Πραξιτέλης· παρρησιᾷ τὸν ὥραιον ἐκείνον πείθεται, καὶ ἐκπλαγείς· βλέπων τὸ πῦρ ὅπερ ἔλαμπεν εἰς τοῦ ὀρθοκλούς του, ἀπαύξεται αὐτὸν μετὰ τρυφερότητος. — Ναι, θέλω γίνεαι διδάσκαλός σου, τῷ ἀπεκρίθη, μένει μετ' ἐμοῦ· ἐλπίζω ὅτι θέλεις με ὑπερβῆ.

Ὁ νέος Σωφρόνιος, εὐτυχὴς καὶ εὐγνώμων, δὲν ἀφῆκε πλέον τὸν Πραξιτέλῃν, καὶ ἡσθάνθη, πάραυτα ἀναπτυσσομένην ἐν ἐκντῷ τὴν μεγάλην ἀγχίνον, δι' ἣς ἐκ φύσεως ἦτο πεπρωτισμένος. Δεσποικισμένης· δὲ τὴν ἡλικίαν ἔκκαμινεν ἥδη ἔργα,

ἅτινα ὁ ὁδηγός του ἤθελεν ἀναγνωρίσαι· ὡς ἰδίᾳ του.

Δυστυχῶς· κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ὁ Πραξιτέλης ἐτελεύτησε τὸν βίον, ἀρήτας διὰ τῆς διαθήκης του πιστότητα χρημάτων οὐκ εὐκαταφρόνητον εἰς τὸν εὐνοϊκὸν αὐτοῦ μαθητὴν. Ὁ Σωφρόνιος· ἦτον ἀπερηγόρητος, καὶ ἡ εἰς Θήβας διαμονὴ κατέστη εἰς αὐτὸν ἐπιχθής· ἐγκατέλειπε λοιπὸν τὴν πατρίδα του, καὶ διέθεσε τὴν δωρεάν τοῦ εὐεργέτου του, ἵνα διέλθῃ τὴν Ἑλλάδα.

Φέρων δὲ μετ' ἐκντοῦ εἰς τὴν ἀπὸ πόλεως· εἰς πῶλιν μετὰ βίον του, τὸν πρὸς τὰ καλὰ ἔρωτα, καὶ τὴν πρὸς τὴν μάθησιν ἐπιθυμίαν, ἥτις ἀνέφλεγε τὴν καρδίαν τοῦ ἀπὸ τῆς νηπιότητός του, καθίστη ἐκντὸν κατ' ἐκείτην ἔτι μᾶλλον εἰδήμονα, καὶ εἰς τὴν θέαν ἐκείτου ἀριστουργήματος ἐγένετο πάντοτε κρείττων ἐκντοῦ. Ἡ ἀνάγκη τοῦ νὰ ἀρέσκη ἐξηυγένησεν ἐντελῶς· τὸν χαρακτήρα καὶ τὸ πνεῦμά του. Μετριοφρονῶν δὲ καθύστερον ἐγένετο εὐμαθέστερος, καὶ σεπτόμενος· πάντοτε εἰς ὅ,τι ἐπτερεῖτο καὶ οὐδέποτε εἰς ὅ,τι προσεκτήσαστο, ὁ Σωφρόνιος, εἰς ἡλικίαν εἰκοσιν ἐτῶν, κατέστη ὁ ἐμπειρότατος· καὶ ἐρασιμώτατος τῶν ἀνθρώπων.

Ἀπαρτίσας· ἐπὶ τέλους· νὰ διαμείνῃ εἰς τινὰ μεγαλόπολιν, ἐξελέξατο ἐπὶ τούτῳ τὴν Μίλητον, ἰωνικὴν Ἑλληνικὴν ἐπὶ τῶν παραλίων τῆς Ἰωνίας. Ἠγόρευεν ἐν αὐτῇ μικράν τινὰ οἰκίαν, ὡς καὶ ἀκτερόγατα μύρμακα, καὶ κατεσκεύαζεν ἀγάλματα, ἵνα πορίζεται τὰ πρὸς τοῦ ζῆν.

Ἡ φήμη ἀκολουθεῖ βραδέως· τὴν ἀξίαν· ἀλλὰ διὰ τὸν Σωφρόνιον ἐγένετο τὸ ἐναντίον. Τὰ ἔργα του ἐξετιμῶντο τὰ μέλιστα, καὶ μετ' οὐ πολὺ οἱ ἄνθρωποι· δὲν ὠμίλουν εἰμὴ περὶ τῆς ἱκανότητος· αὐτοῦ. Ὁ νέος Θεόφιλος, μὴ μεθυθεὶς ὑπὸ τῶν ἐπαινῶν, ἐδιπλασίωσε τὰς προσοχάς του, ἵνα δειχθῇ ἄξιος· τῶν ἐπαινῶν ἐκείνων. Ἡ σιχρὸς καὶ μονάζων εἰς τὸ ἐργαστήσιόν του ἀφιέρωνε τὰς ἡμέρας του εἰς τὴν ἐργασίαν· τὴν δ' ἐπείρην ἀνεπείραστο ἀναγινώσκων τὸν Ὀμηρον· ἡ ἐπωρελὴς· αὐτῇ ἡδονὴ ἀνύψου τὴν ψυχὴν του καὶ ἐχορήγει εἰς τὴν εὐφυίαν του τὰς διὰ τὴν αὖριον χρησιμεύουσας ιδέας. Εὐχαριστημένος δὲ διὰ τὴν προτερσίαν καὶ ἔτοιμος διὰ τὴν ἐπιούσαν, ἀπέδιδεν εὐχαριστίας εἰς τοῦ Θεοῦ, καὶ περὶ δίδετο εἰς τὸν ὕπνον.

Ἀλλ' ἡ εὐδαιμονία αὕτη δὲν διήρκεσεν· ὁ μόνιος· ἐχθρὸς ὁ δυνάμενος ν' ἀφαιρέσῃ τὴν γαλήνην τῆς ἀρετῆς, δὲν ἀφῆκεν ἐν εἰρήνῃ τὸν Σωφρόνιον. Ἡ Καρίτη θυγάτηρ τοῦ Ἀριστέως, πρώτου ἄρχοντος τῆς Μιλήτου, ἄρχεται μετὰ τοῦ πατρὸς· τῆς νὰ ἐπισκερθῇ τὸ ἐργαστήριον τοῦ νέου Θεόφιλου.

Ἡ Καρίτη ἡμύρου ἔλας τὰς καλλονὰς· τῆς Ἰωνίας, ἡ δὲ ψυχὴ αὐτῆς· ἦτον ὥραιοτέρα τοῦ προσώπου τῆς. Ἀριστέως, ὁ πατὴρ αὐτῆς, ὁ πλουσιώτατος ὢν τῶν Μιλησίων, ἀφιερῶθη ὁλοκλήρως εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῆς θυγατρὸς του, καὶ ἐνέ-